

přípustnost pořadu práva, míně, že rozhodovati o ní náleží rozhodčímu soudu podle zákona o stavebním ruchu. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by pojednal a rozhodl o věci samé. **Důvody:** Názor procesního soudu, že žaloba ve smyslu zákona ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n., správně zákona ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. (27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n.) nepatří na pořad práva, je mylný. Dle §u 12 cit. zákona z roku 1923 je výslovně příslušnost soudu pro rozhodování sporu z pracovního poměru uznána. Žalobou o niž jde, uplatňována je mzda, tedy nárok soukromoprávní. Zákony z roku 1922 a 1923 vztahují se pouze na úpravu pracovního a služebního poměru mezi zájmovými organizacemi zaměstnavatelů neb zaměstnanců, nikoliv však na poměr jednotlivého zaměstnance k zaměstnavateli.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Nejvyšší soud sdílí právní názor soudu druhé stolice, že pořad práva není vyloučen. V době podání žaloby, t. j. 1. srpna 1922 platil zákon ze dne 27. ledna 1922 čís. 45 sb. z. a n. o stavebním ruchu, který dle §u 63 nabyl účinnosti dnem vyhlášení, t. j. 18. února 1922. Dle §§ 12, 16 a 17 tohoto zákona zřizují se rozhodčí soudy pro upravení pracovního a služebního poměru v živnostech stavebních, jakož i v podnicích, vyrábějících a dopravujících stavební hmotu. Tyto rozhodčí soudy jsou povolány, by vykládaly kolektivní smlouvy, aby rozhodovaly hromadné spory, které vznikly z pracovní smlouvy, a aby stanovily podmínky pracovní, zejména mzdové, pokud se tak nestalo kolektivní smlouvou. Nálezy, vydané rozhodčími soudy, vztahují se pouze na dobu jednoho roku. Rozhodčí soudy jsou také příslušnými k rozhodování hromadných sporů, podrobí-li se jim obě strany, byť by jedna z nich byla ve stávce nebo výluce. Příslušnost soudu pro rozhodování sporů, vzniklých z pracovního poměru, se nemění. Z těchto zákonných předpisů jest zřejmo, že spory jednotlivých zaměstnavatelů neb zaměstnanců z pracovního poměru, a zejména nároky jednotlivých zaměstnanců, dovozované z kolektivní smlouvy proti zaměstnavateli, nepatří k příslušnosti zmíněných rozhodčích soudů. V tomto případě domáhá se žalující zaměstnanec a nikoli zájmová organizace zaměstnanců na zaměstnavateli doplatku mzdy, pročež nelze mluvit o hromadném sporu ani o příslušnosti rozhodčích soudů. Právem tedy rekursní soud vyslovil příslušnost okresního soudu dle §u 49 čís. 6 j. n.

Čís. 2494.

Ohlášení nároku (reklamace) u železnice musí obsahovati sdělení nejen o ztrátě zboží, nýbrž i o náhradních nárocích.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, Rv II 455/22.)

Žalobkyně zaslala dne 20. prosince 1919 dráhou vagon briket a, ježto nedošel na místo určení, domáhala se na dráze žalobou, zadanou na soudě dne 13. ledna 1922, náhrady škody, tvrdíc, že ztrátu rekla-

movala dopisem ze dne 4. prosince 1920. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalovaný erár žádá zamítnutí žaloby, uváděje, že žalobní nárok dlužno míti za promlčený, ježto dopis ze dne 4. prosince 1920 nelze považovati za reklamaci, nýbrž za pouhý dotaz o osudu zásilky, kdežto dopis ze dne 4. ledna 1922, jenž jest reklamací ve smyslu dopravního řádu, byl podán opožděně. Promlčecí lhůtou ve smyslu Šu 98 žel. dopr. ř. jest jeden rok ode dne uplynutí dodací lhůty. Tato lhůta činí podle Šu 75 žel. dopr. ř. vzhledem ku vzdálenosti stanice odesílací a přejímací (148 km) 4 dny. Lhůta reklamační skončila se proto 24. prosince 1920. Dopis zástupce žalující firmy ze dne 4. prosince 1920 byl by došel včas, nelze ho však považovati za reklamaci a to proto, poněvadž dopravní řád v Šu 98 žádá písemné přihlášení nároku. V onom dopisu není však tento nárok, zejména podle výše uveden a nutno považovati tento dopis podle jeho doslovu za pouhý dotaz po osudu zásilky, to tím více, poněvadž zástupce žalující firmy v poslední větě uvádí, že by, kdyby mu do uvedené tam lhůty vyřízení nedošlo, byl nucen, domáhati se náhrady. Již z toho dlužno usuzovati, že teprve chtěl podati reklamaci, kdyby zprávy nedostal a proto musel zásilku posuzovati za ztracenou. Správnosti tohoto názoru dosvědčuje též to, že řiditelství drah dopisu rozumělo, jak vyličeeno, a v tomto smyslu jej vyřídilo. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. Důvody: Dle soudu procesního nelze dopis žalující strany ze dne 4. prosince 1920 posuzovati za reklamaci po rozumu Šu 98 žel. dopr. ř., nýbrž za pouhý dotaz po osudu zásilky a jest prý proto žalobní nárok promlčen. Avšak soud odvolací názoru toho nesdílí. Účelem reklamačního řízení jest upozorniti železnici na ztrátu, úbytek nebo poškození zboží, ku přepravě jí odevzdaného, a takto jí umožniti, by po zboží pátrala a pak po případě reklamantův nárok cestou nespornou, beze žaloby, uspokojila. Stačí tedy, když reklamant železnici oznámí, že blíže popsané zboží určitého dne odevzdal dráze ku přepravě a že zboží to mu až dosud vydáno nebylo.

Tímto prohlášením jest mlčky též vysloveno, že se žádá náhrada pro případ, kdyby železnice zboží, odevzdané jí, nemohla reklamantovi po konaném šetření vydati. Že by reklamant musil použiti zrovna slov Šu 95 žel. dopr. ř., předeepsáno není a rovněž ne, že by musil uvéstí číselně výši žádané náhrady v reklamačním dopisu. Nehledíc k tomu, že reklamant při odeslání reklamačního dopisu ani ještě jistě neví, co se se zbožím stalo, a zejména neví, zdali se ve skutečnosti ztratilo, a proto ztrátu zboží a existenci svého nároku ani právem tvrditi nemůže, není ani s to, náhradní nárok číselně vyúčtovati; nevíť ještě při odeslání reklamačního dopisu, zdali mu přináleží obecná hodnota obchodní či plná škoda. Účelem reklamačního řízení jest tedy, konati šetření, zdali se zboží vůbec na dráze ztratilo a za jakých okolností se to případně stalo; ku zahájení tohoto řízení stačí, ohlásí-li se (reklamuje-li se) zboží, železnici ku dopravě dodané. V tomto případě žalobkyně žádala v dopisu ze dne 4. prosince 1920 po dráze vysvětlení, co se se zásilkou stalo, a dodala, že, kdyby jí do 4. ledna 1921 vyřízení nedošlo, byla by nucena považovati vůz za ztracený a domáhati se náhrady. Smysl tohoto dopisu je tedy, stranu žalovanou upozorniti na to, že brikety byly železnici dány ku přepravě, že zboží až dosud nedošlo a že bude po případě

za ztrátu náhrada škody zažalována. Tím žalobkyně svůj případný nárok dosti jasně a ve formě, u obchodníků obvyklé, přihlásila a, ježto lhůta reklamační končila 24. prosince 1920, sluší dopis ze dne 3. prosince 1920, reklamaci obsahující, považovati za včas podaný. Žalobkyně měla tedy ještě 20 dnů času ku podání žaloby. Ježto dopisem ze dne 4. prosince 1920 byla lhůta promlčecí až do zamítavého vyřízení drahou stavěna, železnice však až dosud reklamantovi reklamace zamítavě nevyřídila, sluší žalobu, dne 13. ledna 1922 vznesenou, považovati za zavčas podanou. Ovšem vyřídila dráha dopis ze dne 4. prosince 1920 připsaným ze dne 29. prosince 1921 v tom smyslu, že pátrání po vozu bylo marné, než tím žalobcův nárok ještě popřen nebyl. Než, i kdyby dopis ten byl považován za zamítavé vyřízení reklamace, mohl dopis ten nejdříve dojíti straně žalující 30. prosince 1921 a mezidobí od 4. prosince 1920 do 30. prosince 1921 nelze do lhůty promlčecí započítati; lhůta ta běžela tudíž dále od 31. prosince 1921 a prodloužila se o shora uvedených 20 dnů až do 19. ledna 1922; žaloba byla však podána již 13. ledna 1922, tedy zase zavčas.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Rozhodnutí sporu závisí jedině na řešení otázky, zda dopis zástupce žalující strany ze dne 4. prosince 1920 je pokládati za reklamaci podle § 98 žel. dopr. ř. a zda proto dopisem tím staveno bylo promlčení zažalovaného nároku na náhradu škody pro ztrátu zboží. Dopis ten označen je výslovně jako reklamace vozu, podle čísla uvedeného, obsahuje sdělení, že vůz ten se zásilkou 15.000 kg briket nedošel do místa určení, a že žalující strana byla zmocněna uplatňovati nárok na náhradu škody, a žádost o vysvětlení do 4. ledna 1921 s doložkou, že strana byla by nucena, domáhati se náhrady, kdyby do této doby nedošlo vyřízení. Připojeny byly doklady o odeslání zboží a postupu náhradního nároku. § 98 žel. dopr. ř. vyžaduje k stavení promlčení písemné ohlášení nároku (reklamaci) u železnic. Je proto uvažovati, zda dopis ze dne 4. prosince 1920 je ohlášením nároku, ježto bez této náležitosti nebyl by reklamací podle uvedeného předpisu, třebaž byl tímto jménem označen. Dopis ten obsahuje však pouze sdělení, že odesílatel jeho byl zmocněn k uplatňování náhradního nároku a přijetí náhrady, a že bude nucen nárok ten uplatniti, nedostane-li se mu do určité doby sdělení, proč zboží nedošlo do místa určení. Pouze tohoto sdělení dožadovala se strana oním dopisem, ne však vyřízení ohlášeného nároku, jak předpokládá § 98 žel. dopr. ř. (1), dle jehož druhé věty pokračuje se v promlčení od zamítavého vyřízení ohlášeného nároku. Reklamace má dle toho sloužiti k tomu, by železnice byla vyrozuměna nejen o ztrátě, nýbrž i o náhradních nárocích, a byla jí dána příležitost, o nich se vyjádřiti zamítavě nebo přisvědčivě. K tomu nebylo potřebí udání výše škody, bylo by postačilo sdělení, co bude strana požadovati od železnice, nebo v čem bude záležeti požadovaná náhrada škody bez udání výše, což mohla strana učiniti tím spíše, ježto dle jejího tvrzení byla cena briket stanovena úředně. Žalovaná železnice neměla důvodu, by se vyjádřila o nároku na náhradu

škody, a vyhověla právem dotazu pouze sdělením, že pátrání po vozu zůstalo bezvýsledným. Promlčení náhradního nároku běželo tudíž i po dopisu ze dne 4. prosince 1920 dále a bylo skončeno před podáním žaloby, po případě před mimosoudním uplatněním nároku, jež stalo se teprve dopisem ze dne 4. ledna 1922. Bylo proto vyhověti námitce promlčení a žalobu zamítnouti.

Čís. 2495.

Není zakázaným a neplatným obchodem, objednal-li si kdo u banky cizí valutu za účelem dovozu zboží, prohlásiv, že dovozní povolení dodatečně předloží, a banka mu pak žádanou valutu opatřila. Příkaz zákazníka, by banka opatřenou valutu dále prodala, není »disposicí« ve smyslu nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, Rv II 460/22.)

Žalovaný koupil dne 6. září 1920 od žalující banky 300.000 německo-rakouských korun, by zaplatil zboží, jež chtěl odebrati z Vídně. Na zakoupené německo-rakouské koruny žalovaný u žalující banky část zaplatil, nechav peníze u ní ležeti a přikázav jí později jich prodej. Žalobkyně, tvrdíc, že zůstalo z obchodu toho neuhrazeno 6408 Kč, domáhala se jich žalobou, již o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: První soud uznal, že mezi oběma stranami dojednané právní jednání odporuje zákonnému zákazu, poněvadž nebylo předloženo potřebné dovozní povolení, a žalobní žádost zamítl. Žalobkyně brojí proti právnímu názoru prvního soudu jako nesprávnému, poukazuje k tomu, že nařízení vlády ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. neobsahuje ustanovení, jež by zakazovalo nákup (prodej) cizozemských valut v tuzemsku, a že žalobkyně vymohla si též povolení bankovního úřadu k tomuto obchodu. Než odvolatelka přehlíží ustanovení Šu 3 (1) onoho nařízení, podle něhož smí dojiti k dispozicím s cizozemskými platidly jen k účelům, v nařízení za přípustné uznaným, a to jen tehdy, dojedná-li se obchod v bance, že pro nákup (prodej) valut v tuzemsku není výjimky ze zákazu a že, jedná-li se o dovoz zboží z ciziny, jako v tomto případě, dovozce, by si opatřil cizozemská platidla, musí bance předložiti dovozní povolení, vydané příslušným úřadem. Odvolatelka míní sice, že nedostatek předlohy dovozního povolení nahradí se povolením bankovního úřadu, než neprávem: Bankovní úřad může dispoice s cizozemskými platidly povolit, avšak jen v případech, uvedených v Šu 4 (2); jedná-li se o dovoz zboží, jest zachovati postup upravený v Šu 4 (1) a v Šu 5 nařízení, jenž vylučuje spolučinnost bankovního úřadu a kde jest předložení vývozního povolení, k jehož vyhotovení bankovní úřad není příslušným, označeno za nutné. Nelze též přehlédnouti, že v žádosti za povolení výplaty 800.000 K různým osobám, mimo jiné též žalovanému, neděje se zmínka o tom, že cizozemské peníze, jež bylo vyplatiti žalovanému, mají sloužiti k zaplacení zboží, z ciziny odebraného, a že bankovnímu úřadu tento účel peněz nebyl znám. Tím padá též námitka odvolatelky, že bankovní úřad nesměl by výplatu nikdy po-